

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
V kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM 10-165-05

Druk nr 94

Warszawa, 6 grudnia 2005 r.

Pan
Marek Jurek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku.

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

**- o ustanowieniu programu wieloletniego
"Pomoc państwa w zakresie
dożywiania"** wraz z projektem aktu wykonawczego.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Ponadto uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Pracy i Polityki Społecznej.

Z poważaniem

(-) Kazimierz Marcinkiewicz

U S T A W A

z dnia

o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Art. 1. 1. Ustanawia się program wieloletni „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, zwany dalej „Programem”.

2. Program jest programem wieloletnim w rozumieniu art. 80 ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2003 r. Nr 15, poz. 148, z późn. zm.¹⁾) i jest realizowany w latach 2006-2009.

Art. 2. Celem Programu jest:

- 1) wsparcie gmin w wypełnianiu zadań własnych o charakterze obowiązkowym w zakresie dożywiania dzieci oraz zapewnienia posiłku osobom jego pozbawionym, ze szczególnym uwzględnieniem osób z terenów objętych wysokim poziomem bezrobocia i ze środowisk wiejskich;
- 2) długofalowe działanie w zakresie poprawy stanu zdrowia dzieci i młodzieży poprzez ograniczanie zjawiska niedożywienia;
- 3) upowszechnianie zdrowego stylu żywienia;
- 4) poprawa poziomu życia osób i rodzin o niskich dochodach;
- 5) rozwój w gminach bazy żywieniowej, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dzieci i młodzieży;
- 6) utworzenie systemu ciągłego monitorowania skuteczności działań realizowanych w ramach Programu w skali kraju i poszczególnych regionach kraju.

Art. 3. W ramach Programu są realizowane działania dotyczące w szczególności:

- 1) zapewnienia pomocy w zakresie dożywiania:
  - a) dzieciom do 7 roku życia,
  - b) uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej,
  - c) osobom i rodzinom znajdującym się w sytuacjach wymienionych w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 64, poz. 593, z późn. zm.²⁾), zwanej dalej „ustawą o pomocy społecznej”, w szczególności osobom samotnym, w podeszłym wieku, chorym lub niepełnosprawnym
    - w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego;
- 2) wdrożenia działań zmierzających do rozwoju i wykorzystywania bazy żywieniowej w gminach lub zwiększenia jej dostępności, w tym tworzenia lub doposażenia punktów przygotowywania lub wydawania posiłków oraz dowozu posiłków.

Art. 4. Udzielanie pomocy w formie posiłku lub świadczenia rzeczowego może być zlecone podmiotom, o których mowa w art. 25 ustawy o pomocy społecznej, w trybie określonym w tej ustawie.

Art. 5. 1. Pomoc w zakresie dożywiania może być przyznana nieodpłatnie osobom i rodzinom, o których mowa w art. 3 pkt 1, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 150% kryterium dochodowego, o którym mowa odpowiednio w art. 8 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej.

2. Rada gminy może podjąć uchwałę o podwyższeniu kryterium dochodowego, o którym mowa w ust. 1.

Art. 6. 1. Pomoc w formie posiłku może być przyznana odpłatnie osobom i rodzinom, o których mowa w art. 3 pkt 1, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie przekracza kryterium, o którym mowa w art. 5 ust. 1.

2. Rada gminy, w drodze uchwały, określa warunki odpłatności za pomoc, o której mowa w ust. 1.

Art. 7. Do udzielania pomocy w zakresie dożywiania mają zastosowanie odpowiednio przepisy ustawy o pomocy społecznej, dotyczące udzielania świadczeń z pomocy społecznej.

Art. 8. 1. Program jest realizowany w gminach.

2. Koordynatorem Programu w gminie jest wójt (burmistrz, prezydent miasta), który przekazuje kwartalną informację o realizacji Programu w gminie do właściwego wojewody.

Art. 9. Koordynatorem Programu w województwie jest wojewoda, który:

- 1) dokonuje podziału środków budżetu państwa przeznaczonych na realizację Programu na poszczególne gminy;
- 2) monitoruje realizację Programu na terenie województwa i przekazuje kwartalną informację w tej sprawie do ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.

Art. 10. Program jest koordynowany, we współpracy z ministrem właściwym do spraw oświaty i wychowania, przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, który:

- 1) planuje wysokość środków finansowych na realizację Programu w kolejnych dwóch latach;
- 2) opracowuje projekt harmonogramu zadań wykonywanych w ramach Programu na kolejny rok budżetowy oraz kierunki realizacji Programu na następne dwa lata;
- 3) składa wniosek do ministra właściwego do spraw budżetu, w zakresie podziału na województwa środków rezerwy celowej budżetu państwa zaplanowanych na realizację Programu na dany rok budżetowy;
- 4) koordynuje współpracę między wszystkimi podmiotami realizującymi poszczególne działania wynikające z Programu;
- 5) monitoruje realizację Programu za pośrednictwem wojewodów;

- 6) opracowuje roczne sprawozdanie z realizacji Programu, na podstawie informacji przekazanych przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania oraz wojewodów.

Art. 11. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania upowszechnia informacje o Programie, mając na uwadze efektywną realizację Programu w szkołach i placówkach oświatowych, oraz monitoruje jego realizację i przekazuje roczną informację w tej sprawie do ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego do końca lutego następnego roku.

Art. 12. 1. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego przedstawia Radzie Ministrów projekt harmonogramu zadań wykonywanych w ramach Programu na kolejny rok budżetowy oraz kierunki realizacji Programu na następne dwa lata, a także roczne sprawozdanie z realizacji Programu za poprzedni rok budżetowy, do dnia 31 maja.

2. Rada Ministrów przyjmuje, w drodze uchwały, harmonogram zadań wykonywanych w ramach Programu na kolejny rok budżetowy oraz kierunki realizacji Programu na następne dwa lata.

Art. 13. 1. Program jest finansowany z budżetu państwa oraz ze środków budżetów samorządu terytorialnego, a łączne nakłady na finansowanie Programu w całym okresie jego realizacji wyniosą nie mniej niż 2 900 000 tys. zł.

2. Planowane środki z budżetu państwa na realizację działań przewidzianych w ramach Programu nie mogą być w poszczególnych latach mniejsze niż 500 000 tys. zł.

3. Środki, o których mowa w ust. 2, są planowane w budżetach wojewodów oraz w rezerwie celowej budżetu państwa.

Art. 14. 1. Na realizację Programu gmina może otrzymać dotację, jeżeli udział środków własnych gminy wynosi nie mniej niż 40% przewidywanych kosztów realizacji Programu.

2. Na uzasadniony, pisemny wniosek gminy wojewoda może wyrazić zgodę na zwiększenie dotacji, z tym że udział środków własnych gminy nie może wynosić mniej niż 20% przewidywanych kosztów realizacji Programu.

3. Dotację przyznaje wojewoda na wniosek wójta (burmistrza, prezydenta miasta), uzgodniony z kierownikiem ośrodka pomocy społecznej.

4. Wysokość dotacji jest ustalana na podstawie porozumienia między wojewodą a wójtem (burmistrzem, prezydentem miasta), mając na uwadze w szczególności liczbę dzieci i młodzieży oraz innych osób wymagających pomocy w zakresie dożywiania, konieczność rozwoju bazy żywieniowej i dowozu posiłków, a także sytuację finansową gminy.

5. Niewykorzystana dotacja podlega zwrotowi na zasadach przewidzianych w ustawie z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych.

Art. 15. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, sposób realizacji Programu, sposób planowania i dokonywania podziału środków budżetu państwa przyznanych na realizację Programu oraz zakres i formy monitorowania realizacji Programu, mając na względzie jego skuteczność i efektywność.

Art. 16. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego przedstawia Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej, nie później niż do dnia 30 czerwca, roczne sprawozdanie z realizacji Programu za poprzedni rok budżetowy, harmonogram zadań wykonywanych w ramach Programu na kolejny rok budżetowy oraz kierunki realizacji Programu na następne dwa lata.

Art. 17. W ustawie z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2003 r. Nr 15, poz. 148, z późn. zm.¹⁾) w art. 80 w ust. 3 w pkt 7 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 8 w brzmieniu:

„8) pomocy społecznej.”.

Art. 18. Harmonogram zadań wykonywanych w ramach Programu na rok 2006 Rada Ministrów przyjmuje, w drodze uchwały, w terminie 30 dni od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 19. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2006 r.

-
- ¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r. Nr 45, poz. 391, Nr 65, poz. 594, Nr 96, poz. 874, Nr 166, poz. 1611 i Nr 189, poz. 1851, z 2004 r. Nr 19, poz. 177, Nr 93, poz. 890, Nr 121, poz. 1264, Nr 123, poz. 1291, Nr 210, poz. 2135 i Nr 273, poz. 2703 oraz z 2005 r. Nr 14, poz. 114, Nr 64, poz. 565 i Nr 180, poz. 1495.
- ²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 99, poz. 1001 i Nr 273, poz. 2703 oraz z 2005 r. Nr 64, poz. 565, Nr 94, poz. 788, Nr 164, poz. 1366, Nr 175, poz. 1462, Nr 179, poz. 1487 i Nr 180, poz. 1493.

UZASADNIENIE

Problem niedożywienia dzieci i młodzieży jest jednym z poważniejszych problemów społecznych wymagających konieczności podjęcia działań mających na celu ograniczenie i likwidację tego zjawiska. Uzasadnieniem tej konieczności są sygnały napływające od pracowników socjalnych, nauczycieli oraz pracowników służb medycznych. Bardzo trudno jest określić dokładną liczbę niedożywionych dzieci, przede wszystkim z uwagi na ukrywanie przez część rodzin problemów związanych z ubóstwem. Można jednak przyjąć, że z uwagi na czas przebywania w szkole, czas dotarcia do szkoły i powrotu do domu w zasadzie każde dziecko powinno zjeść w tym czasie przynajmniej jeden posiłek.

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 14 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 64, poz. 593, z późn. zm.) dożywianie jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. Od 1996 r. zadanie dożywiania uczniów było wspierane ze środków rezerwy celowej budżetu państwa. W latach 2002-2003 (po 160 mln zł) i w roku 2005 (250 mln zł) wsparcie to było realizowane w ramach Rządowych Programów. Mimo rosnących z roku na rok środków na realizację tego zadania (zarówno własnych gmin, jak i z budżetu państwa), pomoc w tym zakresie nie była wystarczająca. Do 2005 r. pewna grupa dzieci i młodzieży (np. dzieci w wieku do 7 lat i młodzież szkół ponadgimnazjalnych) nie była objęta pomocą w ramach Rządowych Programów.

Rządowy Program „Posiłek dla potrzebujących” rozszerzył zakres podmiotowy i przedmiotowy poprzednich programów. Już Realizacja pilotażu w listopadzie i grudniu 2004 r. pokazała, jak znaczną grupę wymagającą wsparcia w tym zakresie stanowią poza dziećmi i młodzieżą szkolną, dzieci małe w wieku do 7 lat, osoby dorosłe, starsze, chore i niepełnosprawne.

Z danych sprawozdawczych MPiPS – 03 wynika, że w okresie od stycznia do września 2005 r. ogólny koszt Programu wyniósł 280 010 455 zł, w tym na wsi wydatkowano 111 846 283 zł.

Na realizację Programu gminy wydatkowały ze środków własnych kwotę 150 678 103 zł, ze środków z rezerwy celowej wydatkowano kwotę 128 703 146 zł.

Rzeczywista liczba osób objętych Programem wyniosła 1.445.858, w tym 732.665 osób z obszarów wiejskich.

Z pomocy w formie posiłku skorzystało 947.390 osób, natomiast 606.771 osobom przyznano zasiłek celowy na zakup posiłku lub żywności, posiłek dowieziono tylko do 9.164 osób korzystających z pomocy oferowanej w ramach Programu.

Pomocą w różnych formach objęto ogółem:

- 141.027 dzieci w wieku od 0 do 7 lat,
- 845.859 uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych,
- 64.121 uczniów szkół ponadgimnazjalnych,
- 90.684 osoby starsze, chore i niepełnosprawne,
- 320.804 inne osoby spełniające kryterium dochodowe określone Programem.

Średni koszt jednego posiłku wyniósł 2,23 zł, na wsi – 1,75 zł.

Posiłki w ramach Programu były przyznawane w postaci:

- pełnego obiadu,
- jednego gorącego dania,
- mleka, bułki/kanapki.

Z otrzymanych danych wynika, że szacunkowa liczba dzieci i osób wymagających dożywiania nieobjętych Programem z różnych powodów wynosiła 85.462, w tym 51.484 osoby na wsi.

Należy także podkreślić, że środki z budżetu państwa, przyznawane w ramach realizacji Rządowych Programów, czy też w ramach dotacji do zadania własnego, były zawsze pomocą jednoroczną, bez gwarancji jej kontynuacji, ani też możliwości zaplanowania środków na kolejne lata. I tak np. w 2004 r. na dofinansowanie dożywiania zaplanowano środki tylko w wysokości 60 mln zł.

Dożywianie, szczególnie wśród dzieci i młodzieży, jest sprawą najwyższej wagi, dlatego też niezbędne jest zagwarantowanie stałego dofinansowania tego zadania z budżetu państwa.

W związku z powyższym przygotowano projekt ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, którego realizację zaplanowano na lata 2006-2009.

W projekcie ustawy określono:

- 1) cele Programu, zakres podmiotowy i przedmiotowy,
- 2) wprowadzono podwyższone kryteria dochodowe uprawniające do bezpłatnej pomocy w zakresie dożywiania, w stosunku do określonych w ustawie o pomocy społecznej (do 150% kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej),
- 3) zakres działań w ramach Programu,
- 4) koordynatorów Programu na poszczególnych szczeblach administracji oraz ich zadania,
- 5) źródła finansowania Programu (gminny samorząd terytorialny, budżet państwa), a także minimalne środki budżetu państwa na realizację Programu w kolejnych 4 latach,
- 6) ogólne zasady udzielania dotacji gminom przez wojewodę,
- 7) zakres upoważnienia dla Rady Ministrów do określenia m.in. sposobu realizacji Programu,
- 8) zmianę do ustawy o finansach publicznych: w art. 80 ust. 3 dodaje się pkt 8.

Kalkulacja kosztów realizacji Programu

Głównymi źródłami finansowania Programu w latach 2006-2009 będą środki własne gmin oraz środki planowane w budżecie państwa na kolejne lata realizacji Programu, w tym:

- rok 2006 – niezbędna kwota 500 mln zł (w projekcie ustawy budżetowej na rok 2006 na realizację Programu zaplanowano środki w wysokości 500 mln zł, z tym że 350 mln zł zaplanowano w rezerwie celowej budżetu państwa, natomiast 150 mln zł w projekcie budżetu na rok 2006 rozdysponowano do budżetów wojewodów),
- rok 2007 – nie mniej niż w roku 2006 – 500 mln zł,

- rok 2008 – jak wyżej,
- rok 2009 – jak wyżej.

Ogółem – w latach 2006-2009 niezbędna kwota z budżetu państwa –
2 000 mln zł.

Środki na realizację Programu będą pochodzić z:

- 1) budżetów gmin (środki własne),
- 2) dotacji celowej budżetu wojewody,
- 3) rezerwy celowej budżetu państwa,
- 4) ewentualnie z innych źródeł (np. darowizny, środki organizacji pozarządowych).

Zgodnie z danymi z realizacji Rządowego Programu „Posiłek dla potrzebujących” za okres styczeń – wrzesień 2005 r. pomocy w formie dożywiania wymaga ok. 1.482.429 osób (liczba korzystających – 1.445.858 osób oraz liczba osób spełniających kryterium dochodowe, nieobjętych pomocą tylko z powodu braku środków i braku warunków technicznych do przygotowania posiłku – 33.571 osób, z czego 20.965 to dzieci i młodzież). Średni koszt posiłku wynosił 2,23 zł.

Stąd przyjęte priorytety dotyczące:

- 1) adresatów programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, którymi będą:
  - dzieci do 7 roku życia,
  - uczniowie szkół do ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej,
  - osoby i rodziny znajdujące się w sytuacjach wymienionych w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, w szczególności osoby samotne, w podeszłym wieku, chore i niepełnosprawne,
- 2) liczby osób wymagających pomocy w ramach Programu – ok. 1.500.000 osób,
- 3) średniego kosztu posiłku – 2,31 zł (wzrost o 8 gr w stosunku do 2005 r.).

Przewidywany koszt Programu w latach 2006-2009

Rok 2006:

- 1) średni okres dożywiania wyniesie – 240 dni rocznie,

- 2) szacowana liczba osób wymagających dożywiania – ok. 1.500.000 osób rocznie,
- 3) liczba posiłków – jeden dziennie,
- 4) średni koszt posiłku – 2,31 zł,
- 5) $240 \text{ dni} \times 1.500.000 \text{ osób} \times 2,31 \text{ zł} = 831\,600\,000 \text{ zł}$,
- 6) szacunkowo przyjęto, że udział środków własnych gmin w ogólnej kwocie środków na realizację Programu wyniesie w skali roku ok. 40%, co daje kwotę 331 600 000 zł,
- 7) w celu zabezpieczenia pełnej realizacji Programu w 2006 r. są niezbędne środki w wysokości 500 000 000 zł,
- 8) inni partnerzy uczestniczący w realizacji Programu, sponsorzy, darowizny – kwota trudna do oszacowania.

Lata 2006-2009

W latach kolejnych przewiduje się zaangażowanie środków budżetu państwa na poziomie nie niższym niż w 2006 r., a w okresie od 2006 r. do 2009 r. – nie mniej niż 2 000 mln zł.

Koszt Programu ogółem – $831\,600\,000 \text{ zł} \times 4 \text{ lata} = \text{ok. } 3\,236\,400\,000 \text{ zł}$ (kwota ta może być jednak niższa, z uwagi na możliwość zwalniania gmin z obowiązku planowania wysokości środków własnych na poziomie 40% kosztów realizacji Programu. Dlatego też w ustawie koszt realizacji Programu w okresie od 2006 r. do 2009 r. przyjmuje się w wysokości nie mniejszej niż 2 900 mln zł.

W kolejnych latach trudno przewidzieć wzrost liczby osób wymagających dożywiania w ramach Programu. Dlatego też ewentualna możliwość zwiększenia środków budżetu państwa w kolejnych latach, przy zbliżonej liczbie beneficjentów, mogłaby skutkować wydłużeniem okresu udzielania pomocy oraz zwiększeniem jednostkowego kosztu świadczenia.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Skutki finansowe regulacji

Projekt ustawy nie powoduje dodatkowych skutków finansowych dla budżetu państwa i dla jednostek samorządu terytorialnego poza zaplanowanymi na ten cel środkami w ustawie budżetowej oraz projektach uchwał rad gmin.

2. Podmioty, na które oddziałuje akt normatywny, oraz wpływ regulacji na system edukacji i rynek pracy

Regulacja nie wpływa bezpośrednio na system edukacji i rynek pracy, natomiast ma wpływ na efektywność działań jednostek organizacyjnych pomocy społecznej.

3. Wpływ aktu na konkurencyjność zewnętrzną i wewnętrzną gospodarki oraz na sytuację i rozwój regionów

Nie przewiduje się wpływu aktu na konkurencyjność zewnętrzną i wewnętrzną gospodarki oraz na sytuację i rozwój regionów.

4. Wpływ regulacji na system rejestracji i statystyki

Projekt ustawy nie będzie miał wpływu na system rejestracji i statystyki – system dożywiania jest już monitorowany .

Planowane działania są określone w załączonym harmonogramie realizacji Programu w 2006 r.

**URZĄD
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ**

SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ STANU

Jarosław Pietras

Sekr.Min.JP-*3327* /05/DP/ar

Warszawa, dnia *25.11* 2005 r.

Pani
Jolanta Rusiniak
Sekretarz Rady Ministrów

Opinia o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. nr 106, poz. 494) przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Ministra Jarosława Pietrasa, działającego z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej.

W związku z przedstawionym projektem ustawy (nr RM-10-165-05) pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

Przedmiot przedłożonego projektu nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Do wiadomości:

Pan Krzysztof Michałek
Minister Pracy i Polityki Społecznej

HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU W 2006 R.

L.p.	Zadania	Odpowiedzialny	Termin
I.	REALIZACJA PROGRAMU		
I.1.	Działania legislacyjne		
I.1.1.	Realizacja dyspozycji ustawowej, o której mowa w art.15 ustawy z dnia .....o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	Rada Ministrów	grudzień 2005 r.
I.2.	Działania operacyjne w 2006 r.		
I.2.1.	Przekazanie informacji wojewodom o przyjętym Programie i planowanej wielkości środków dla województwa	minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego	styczeń 2006 r.
I.2.2.	Upowszechnianie informacji o Programie w szkołach i placówkach oświatowych	minister właściwy do spraw oświaty i wychowania	w okresie realizacji Programu
I.2.3.	Podział środków dla poszczególnych gmin województwa i uruchomienie pierwszej części dotacji	województwie we współpracy z gminami	styczeń 2006 r.
I.2.4.	Przekazanie środków z rezerwy celowej budżetu państwa do budżetu wojewodów, a następnie do budżetów gmin W III transzach: – 150 mln zł, – 150 mln zł, – 50 mln zł	minister właściwy do spraw budżetu na wniosek ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego województwie	pierwsza transza na pokrycie kosztów realizacji Programu w maju, druga w sierpniu, trzecia po korekcie na początku października 2006 r.

I.2.5.	Przygotowanie dla Rady Ministrów projektu harmonogramu zadań na kolejny rok budżetowy (2007) oraz kierunków realizacji Programu na następne 2 lata	minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego	do dnia 31 maja 2006 r.
I.2.6.	Monitoring realizacji Programu	<p>wójt (burmistrz, prezydent miasta)</p> <p>województwie</p> <p>minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego</p> <p>minister właściwy do spraw oświaty i wychowania</p>	<p>w terminach kwartalnych – do dnia 15 następnego miesiąca po okresie sprawozdawczym</p> <p>w terminach kwartalnych – do dnia 30 następnego miesiąca po okresie sprawozdawczym</p> <p>w terminach kwartalnych – do dnia 15 drugiego miesiąca po okresie sprawozdawczym</p> <p>w terminach określonych w kwestionariuszach GUS oraz systemie informacji oświatowej</p>

**ROZPORZĄDZENIE
RADY MINISTRÓW**

z dnia

w sprawie realizacji programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Na podstawie art. 15 ustawy z dnia ... o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (Dz. U. Nr ....., poz. .....) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) sposób realizacji programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, zwanego dalej „Programem”;
- 2) sposób planowania i dokonywania podziału środków budżetu państwa przyznanych na realizację Programu;
- 3) zakres oraz formy monitorowania realizacji Programu.

§ 2. Program w zakresie dożywiania realizuje gmina przy pomocy ośrodka pomocy społecznej, w jednostkach organizacyjnych gminy, placówkach i instytucjach, które posiadają bazę żywnościową lub odpowiednie warunki do wydawania produktów żywnościowych.

§ 3.1. Podstawową formą udzielania pomocy jest posiłek, ze szczególnym uwzględnieniem posiłku gorącego.

2. Dzieci i młodzież realizujące obowiązek szkolny, którym przyznano pomoc, w formie posiłku, spożywają posiłek w szkole, jeżeli szkoła posiada warunki pozwalające na przygotowywanie lub wydawanie posiłków.

3. Dyrektor szkoły zapewnia wszystkim dzieciom spożywającym posiłki w szkole jednakowe posiłki pod względem ilościowym i jakościowym, z wyjątkiem posiłków w ramach diety.

4. W przypadku gdy szkoła nie posiada warunków do przygotowywania lub wydawania posiłków, kierownik ośrodka pomocy społecznej, we współpracy z dyrektorem szkoły, zapewnia spożywanie posiłku poza szkołą.

5. W przypadku spożywania posiłków w czasie zajęć szkolnych poza szkołą, dyrektor szkoły zapewnia dzieciom i młodzieży właściwą organizację zajęć i opiekę.

§ 4. Zasady określone w § 3 ust. 2 i 3 mają zastosowanie do dzieci uczęszczających do żłobków i przedszkoli.

§ 5.1. Dyrektor żłobka, przedszkola lub szkoły może przygotować odpowiednio listę dzieci lub uczniów wymagających pomocy w formie posiłku i przekazać ją do właściwego ośrodka pomocy społecznej w celu przyznania pomocy.

2. Listą, o której mowa w ust. 1, zawiera imiona, nazwiska oraz adresy zamieszkania dzieci lub uczniów.

§ 6. Pomoc w formie zasiłku celowego za zakup posiłku lub zakup żywności, w tym dla dzieci i młodzieży w placówkach, o których mowa w art. 66 ust. 1 i 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 7 marca 2005 r. w sprawie rodzajów i szczegółowych zasad działania placówek publicznych, warunków pobytu dzieci i młodzieży w tych placówkach oraz wysokości i zasad odpłatności wnoszonej przez rodziców za pobyt ich dzieci w tych placówkach (Dz. U. Nr 52, poz. 467), a także pomoc w formie świadczenia rzeczowego, przyznawana jest w przypadku braku możliwości zapewnienia posiłku lub gdy przyznanie pomocy w formie posiłku byłoby nieuzasadnione z uwagi na sytuację osobistą lub rodzinną.

§ 7. Przy sporządzaniu bilansu potrzeb w zakresie pomocy społecznej, gmina uwzględnia zakres potrzeb wynikający z planowanej na rok następný realizacji zadań wynikających z Programu i przekazuje do samorządu województwa (do 1 marca każdego roku).

§ 8. Wojewoda przy projektowaniu budżetu na rok następný, planuje środki na realizację Programu, uwzględniając potrzeby wynikające z bilansu potrzeb sporządzanego przez samorząd województwa.

§ 9. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego:

1) planuje utworzenie rezerwy celowej na realizację Programu na rok następný na podstawie informacji o realizacji Programu, a także informacji o środkach zaplanowanych w budżetach wojewodów na jego realizację;

2) opracowuje propozycję podziału, dla poszczególnych województw, środków rezerwy celowej budżetu państwa na dany rok budżetowy z uwzględnieniem w szczególności:

- a) liczby osób korzystających z pomocy w ramach Programu;
- b) średniego poziomu dochodów na mieszkańca;
- c) stopy bezrobocia w województwie.

§ 10. Przy ustalaniu wysokości dotacji dla gminy uwzględnia się:

- 1) liczbę dzieci i młodzieży wymagających pomocy;
- 2) liczbę osób dorosłych wymagających pomocy;
- 3) średni koszt posiłku;
- 4) przewidywany koszt utworzenia nowego lub doposażenia istniejącego punktu przygotowywania lub wydawania posiłków
- 5) przewidywany koszt dowozu posiłków;
- 6) sytuację finansową gminy;
- 7) inne wskaźniki istotne dla gminy.

§ 11.1. Wojewoda może, w ramach dotacji przyznanej gminie, uwzględnić środki na utworzenie nowego lub doposażenie istniejącego punktu przygotowywania lub wydawania posiłków.

2. Wojewoda, po zapewnieniu środków na realizację dożywiania, może przeznaczyć część dotacji przyznanej województwu, nie większą niż 10% na cel, o którym mowa w ust. 1.

3. Wysokość dotacji dla gminy na cel, o którym mowa w ust.1, określa wojewoda.

§ 12.1. W przypadku konieczności dowozu posiłków:

- 1) dla dzieci i młodzieży uczęszczających do żłobków, przedszkoli i szkół nie posiadających bazy do przygotowania posiłków;

2) do osób starszych, chorych, niepełnosprawnych, zwłaszcza samotnych, które nie są w stanie same dotrzeć do punktu wydawania posiłków
gmina ustala sposób organizacji tego dowozu.

2. Wojewoda, po zapewnieniu środków na realizację dożywiania, może przeznaczyć część dotacji przyznanej województwu, nie większą niż 10% na, na pokrycie kosztów dowozu posiłków.

3. Wysokość dotacji dla gminy na cel, o którym mowa w ust. 2, określa wojewoda.

§ 13. 1. Gmina opracowuje informację o realizacji Programu w okresach kwartalnych i przesyła ją do wojewody do 15 dnia miesiąca po zakończeniu kwartału.

2. Informacja uwzględnia dane z poszczególnych gmin, w układzie „ogółem” i „w tym na wsi”, a w szczególności:

- 1) rzeczywistą liczbę osób objętych pomocą w zakresie dożywiania w podziale na grupy beneficjentów;
- 2) koszt realizacji Programu – ogółem, w tym ze środków własnych i z dotacji budżetu państwa;
- 3) koszt posiłków;
- 4) liczbę posiłków;
- 5) koszt dowozu posiłków;
- 6) średni koszt jednego posiłku;
- 7) wielkość środków wydatkowanych na zasiłki celowe w ramach Programu;
- 8) liczba zasiłków;
- 9) koszt świadczeń rzeczowych – ogółem, w tym ze środków własnych i z dotacji budżetu państwa;
- 10) liczbę świadczeń rzeczowych;
- 11) inne koszty – ogółem;
- 12) szacunkową liczbę osób wymagających dożywiania, nie objętych tą formą pomocy w podziale na grupy beneficjentów, w układzie „ogółem” i „w tym z powodu:
  - a) braku środków,
  - b) braku warunków technicznych i sanitarnych do przygotowania posiłku,
  - c) niechęci rodziców lub dzieci do korzystania z tej formy pomocy,
  - d) z innych powodów”;
- 13) informacja dotycząca bazy żywieniowej .

3. Wojewoda sporządza informację zbiorczą, którą przesyła do ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego do 30 dnia miesiąca po zakończeniu kwartału.

§ 14. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania monitoruje realizację Programu przy wykorzystaniu sprawozdań statystycznych statystyki publicznej oraz systemu informacji oświatowej .

§ 15. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2006 r.

**PREZES
RADY MINISTRÓW**

Uzasadnienie

Problem niedożywienia jest jednym z poważniejszych problemów społecznych wymagających konieczności podjęcia działań mających na celu ograniczenie i likwidację tego zjawiska. Uzasadnieniem tej konieczności są sygnały napływające od pracowników socjalnych, nauczycieli oraz pracowników służb medycznych.

Zgodnie z ustawą z dnia 12 maja 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 64, poz. 593, z póź. zm.) – art. 17 ust. 1 pkt 3 i pkt 14 – do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy m. in. dożywianie dzieci oraz zapewnienie posiłku osobom tego pozbawionym.

Od roku 1996 zadanie dożywiania uczniów wspierane było z środków rezerwy celowej budżetu państwa. W latach 2002-2003 i w 2005 roku wsparcie to realizowane było w ramach Rządowych Programów. Należy także podkreślić, że środki z budżetu państwa, przyznawane w ramach realizacji Programów Rządowych, czy też w ramach dotacji do zadania własnego, były zawsze pomocą jednoroczną, bez gwarancji jej kontynuacji, ani też możliwości zaplanowania środków na kolejne lata. I tak np. w roku 2004 na dofinansowanie dożywiania zaplanowano środki tylko w wysokości 60 mln zł.

Dożywianie, szczególnie wśród dzieci i młodzieży jest sprawą najwyższej wagi, dlatego też niezbędne było zagwarantowanie stałego dofinansowania tego zadania z budżetu państwa.

Ustawa z dnia ..... o ustanowieniu wieloletniego Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” określa cele programu, grupy osób uprawnionych, kryteria dochodowe, zadania dla koordynatorów Programu, źródła finansowania Programu, ogólne zasady przyznawania dotacji z budżetu państwa dla gmin, a także upoważnienie dla RM do określenia w drodze rozporządzenia m.in. sposobu realizacji wieloletniego Programu, „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” mając na względzie jego skuteczność i efektywność.

W projekcie rozporządzenia uszczegółowiono:

- sposób realizacji zadań przewidzianych Programem w gminie,
- sposób planowania i podziału dotacji budżetu państwa przyznanych na realizację Programu,
- zakres oraz formy monitorowania realizacji Programu.

Przewiduje się, że udzielenie pomocy w formie posiłku ze szczególnym uwzględnieniem posiłku gorącego, będzie w odniesieniu do dzieci i młodzieży realizowane przede wszystkim w żłobkach, przedszkolach, szkołach, do których uczęszczają lub innych miejscach do tego wyznaczonych.

Pomocy w formie zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności raz świadczenia rzeczowego przyznawana będzie w przypadku braku możliwości zapewnienia posiłku lub jeżeli będzie to uzasadnione sytuacją rodzinną lub osobistą.

W projekcie rozporządzenia określono sposób planowania środków finansowych planowanych na realizację Programu w kolejnych latach. Przewiduje się, że środki będą planowane w budżetach wojewodów jak również w rezerwie celowej budżetu

państwa. Określono zasady podziału środków rezerwy celowej dla województw, a także wskazano sposób planowania i podziału środków na tworzenie lub doposażenie punktów przygotowywania lub wydawania posiłków oraz na dowóz posiłków.

Projekt rozporządzenia określa zakres informacji, do przesyłania których są zobowiązane podmioty określone ustawą, a także sposób monitorowania .

Przedmiot regulacji niniejszego rozporządzenia nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Projekt nie podlega procedurze notyfikacji w rozumieniu przepisów dotyczących notyfikacji norm i aktów prawnych.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Skutki finansowe regulacji.

Rozporządzenie nie powoduje dodatkowych skutków finansowych dla budżetu państwa i dla jednostek samorządu terytorialnego poza zaplanowanymi na ten cel środkami w ustawie budżetowej oraz projektach uchwał rad gmin.

2. Podmioty, na które oddziałuje akt normatywny oraz wpływ regulacji na system edukacji i rynek pracy.

Regulacja nie wpływa bezpośrednio na system edukacji i rynek pracy, natomiast ma wpływ na efektywność działań jednostek organizacyjnych pomocy społecznej.

3. Wpływ aktu na konkurencyjność zewnętrzną i wewnętrzną gospodarki oraz na sytuację i rozwój regionów.

Nie przewiduje się wpływu aktu na konkurencyjność zewnętrzną i wewnętrzną gospodarki oraz na sytuację i rozwój regionów.

4. Wpływ regulacji na system rejestracji i statystyki.

Rozporządzenie nie będzie miało wpływu na system rejestracji i statystyki-system dożywiania jest już monitorowany .

5. Konsultacje społeczne:

Planuje się przeprowadzenie konsultacji międzyresortowych oraz z partnerami społecznymi.